

Livslångt lärande

Kompetensutveckling i arbetslivet

Författare: Olle Ahlberg

Bakgrund

Stora teknikskiften har genomsyrat samhället och arbetsmarknaden under lång tid. Men till skillnad från tidigare skiften menar många att den digitaliseringsvåg vi ser idag går snabbare och påverkar fler områden. Även om forskningen går isär vad gäller digitaliseringens påverkan på sysselsättningen så visar den tydligt att digitaliseringen fortsatt kommer att påverka och förändra de yrken vi ser på dagens arbetsmarknad. Detta kommer att ställa höga krav på omställning i arbetslivet och det har länge pratats om "livslångt lärande".

Metod

- Kantar Sifo har på uppdrag av Arbetsförmedlingen genomfört 3 019 intervjuer till ett riksrepresentativt urval av arbetstagare i Sverige.
- Personer som inte är förvärvsarbetande är exkluderade i undersökningen.
- Intervjuerna har genomförts online via urval från Kantar Sifos riksrepresentativa kvalitetspanel.
- Databasinsamlingen har skett under februari månad 2019.

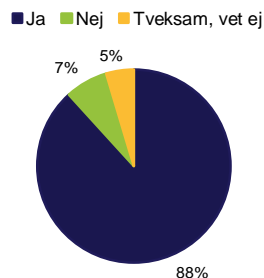
Sammanfattning med slutsatser

- De flesta känner till begreppet livslångt lärande och ser positivt på kompetensutveckling.
 - **Slutsats:** Bra grund för att nå ut med reflektioner kring livslångt lärande och kompetensutveckling.
- Få har dock funderat på om deras arbetsuppgifter kan komma att ersättas av en dator eller robot och detta är speciellt tydligt inom handeln.
 - **Slutsats:** Handeln är en bransch där det just nu pågår stora omställningar och det finns risk att arbetstagaren inte inser i tid att man är i behov av kompetensutveckling.
- Sju av tio har känt en önskan och/eller behov att förbättra sin digitala kompetens och fyra av tio har känt sig osäkra på om den egna digitala kompetensen är tillräckligt hög för ett nytt jobb.
- Den genomsnittlige arbetstagaren lägger 1-2 timmar på kompetensutveckling per månad, vilket är mindre än hälften av det arbetstagarna själva anser behövs, 3-5 timmar/månad.
- Fyra av tio har inte lagt någon tid alls på kompetensutveckling den senaste månaden och om det sker är det vanligast att kompetensutveckla sig någon eller några gånger per år.
 - **Slutsats:** På längre sikt kan detta få negativa konsekvenser, både för individen och samhället. Istället behövs en högre kontinuitet i kompetensutvecklingen.
- Sex av tio anser att de själva bär ansvaret för sin kompetensutveckling. Samtidigt är de flesta enbart villiga att kompetensutvecklas om det sker på arbetstid och bekostas av arbetsgivaren.
 - **Slutsats:** Även om många uppger att ansvaret för kompetensutveckling ligger hos dem själva så anser man att det är upp till arbetsgivaren att bekosta och avsätta tid till det.
- Majoriteten föredrar att kompetensutveckla sig genom fysiska kurser och endast 17 procent föredrar att göra det online. Samtidigt anses tidsbrist vara det största hindret för kompetensutveckling. Även kostnaden ses som ett hinder.
 - **Slutsats:** Fördelen med att kompetensutveckla sig online är att det oftast är mer flexibelt och kan vara billigare än fysiska kurser. Arbetstagare behöver således få upp ögonen för kompetensutveckling online och dess fördelar. Även de som erbjuder kompetensutveckling kan bli bättre inom detta område.

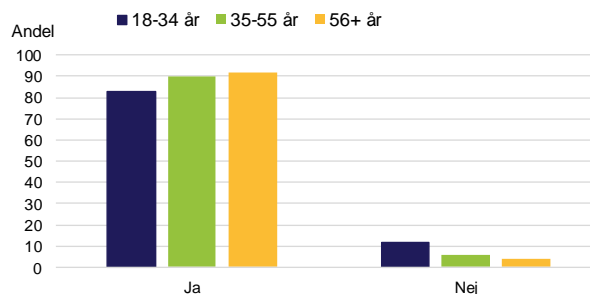
Många känner till uttrycket *livslångt lärande*

- De flesta känner till begreppet livslångt lärande, hela 88 procent uppger att de hört talas om det tidigare. Det gäller både demografiskt som geografiskt även om kännedomen ökar med ålder.

Har du hört talas om begreppet "livslångt lärande"?

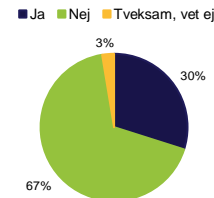
Har du hört talas om begreppet "livslångt lärande"?

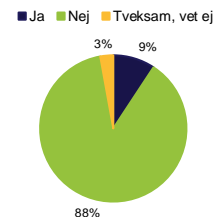
Kommer arbetsuppgifterna ersättas?

- Sju av tio har **inte funderat** på om deras nuvarande arbetsuppgifter i framtiden kan komma att ersättas av en dator eller robot.
- En av tio har någon gång känt en **oro** över att deras arbetsuppgifter i framtiden kan komma att ersättas av en dator eller robot.

Har du någon gång funderat på om dina nuvarande arbetsuppgifter i framtiden kan komma att ersättas av en dator eller robot?

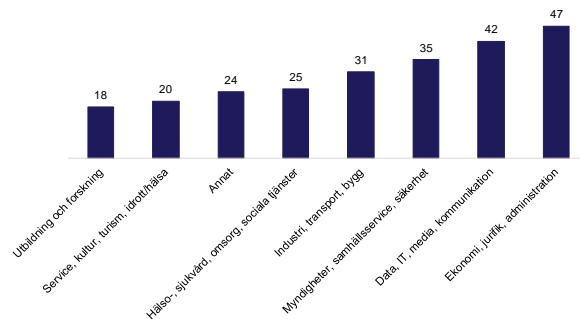
Har du någon gång känt en oro över att dina arbetsuppgifter i framtiden kan komma att ersättas av en dator eller robot?

Stor spridning mellan branscherna

- Nära fem av tio som är verksamma inom *ekonomi, juridik och administration* har funderat på om deras nuvarande arbetsuppgifter i framtiden kan komma att ersättas av en dator eller robot.
- Endast två av tio har funderat över samma sak inom branschen *service, kultur, turism och idrott/hälsa*.

Har du någon gång funderat på om dina nuvarande arbetsuppgifter i framtiden kan komma att ersättas av en dator eller robot?

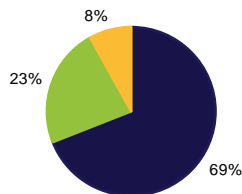

Behov av digital kompetens

- Sju av tio av har känt en önskan och/eller behov att förbättra sin digitala kompetens.
- Fyra av tio har känt sig osäkra på om den egna digitala kompetensen är tillräckligt hög för ett nytt jobb.

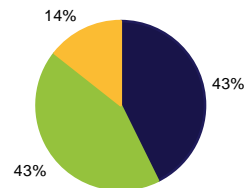
Har du någon gång känt en önskan och/eller behov av att förbättra din digitala kompetens?

■ Ja ■ Nej ■ Tveksam/vet ej

Har du någon gång känt dig osäker på om din digitala kompetens är tillräckligt hög för ett nytt jobb hos en ny arbetsgivare?

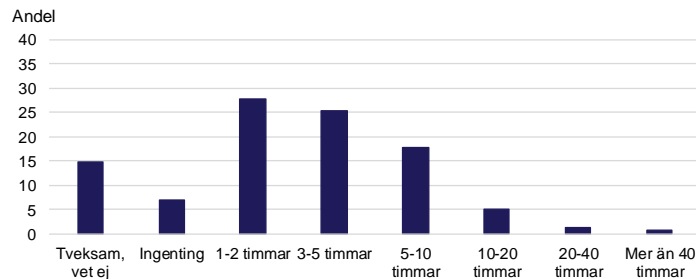
■ Ja ■ Nej ■ Tveksam/ vet ej

Kompetensutveckling behövs ...

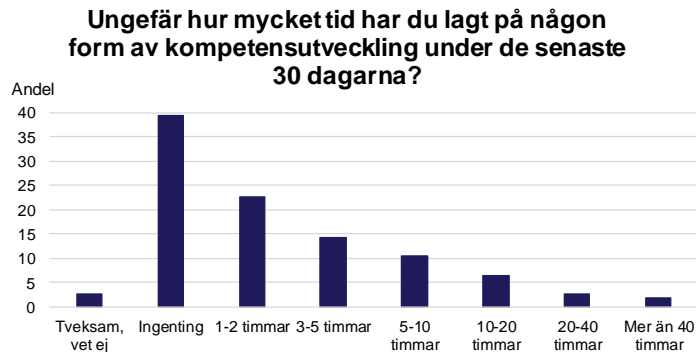
- Den genomsnittlige arbetstagaren anser att det behövs 3-5 timmar kompetensutveckling i månaden.
- Åtta av tio anser att man behöver lägga minst en timme på kompetensutveckling i månaden

Hur mycket tid för kompetensutveckling anser du behövs per månad i ditt yrke?

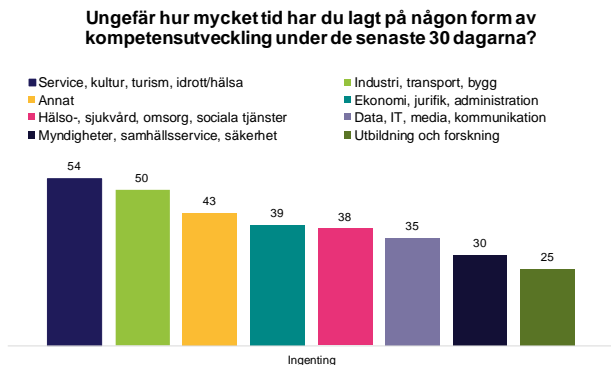
... men få lägger tid på kompetensutveckling

- Den genomsnittlige arbetstagaren har endast lagt 1-2 timmar på kompetensutveckling den senaste månaden.
- Fyra av tio har inte lagt någon tid alls på kompetensutveckling den senaste månaden.

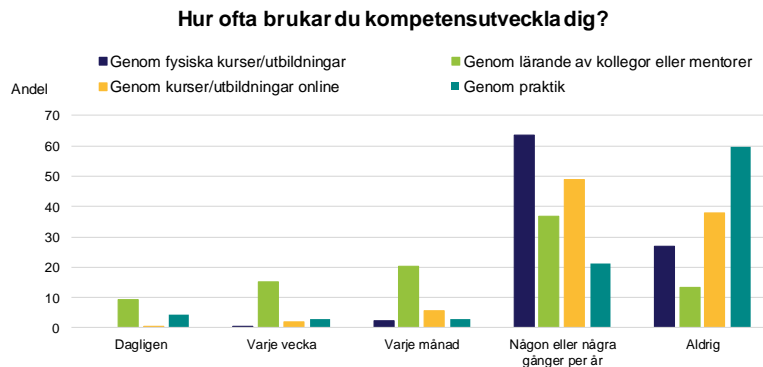
Majoriteten inom handel och bygg har inte lagt någon tid alls på kompetensutveckling

- Drygt hälften av arbetstagarna inom branscherna service, kultur, turism, idrott/hälsa samt industri, transport och bygg har inte lagt någon tid alls på kompetensutveckling den senaste månaden.

Kompetensutvecklingen sker sporadiskt

- De flesta kompetensutvecklare utvecklas inte kontinuerligt, utan någon eller några gånger per år.

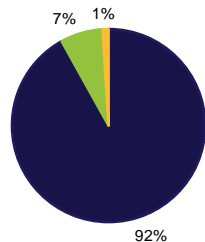

Positiv attityd till att lära sig nytt

- Nio av tio anser att de är bra på att aktivt lära sig nya saker.
- De flesta kan även tänka sig att kompetensutvecklas inom ett område som inte har koppling till deras nuvarande arbete.

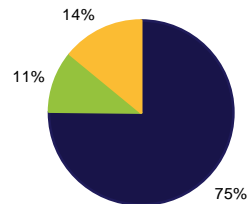
Hur bedömer du generellt din egen förmåga till att aktivt lära dig nya saker?

■ Bra ■ Dålig ■ Tveksam, vet ej

Skulle du kunna tänka dig att kompetensutveckla dig inom ett område som inte har koppling till ditt nuvarande arbete?

■ Ja ■ Nej ■ Tveksam/vet ej

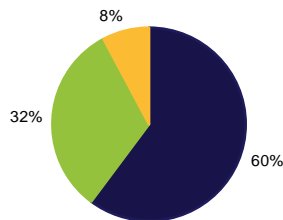

Ansvaret ligger hos arbetstagaren ...

- Sex av tio anser att det är arbetstagaren som är huvudansvarig för den egna kompetensutvecklingen.

Vem anser du är huvudansvarig för din kompetensutveckling?

■ Du själv ■ Din arbetsgivare ■ Tveksam, vet ej

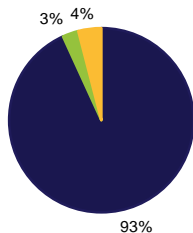

... men det behövs rätt förutsättningar

- Nio av tio är villiga att kompetensutvecklas inom sitt yrke om det sker på arbetstid och bekostas av arbetsgivaren.
- Andelen sjunker markant om kompetensutvecklingen ska ske på fritiden och/eller ska bekostas själv.

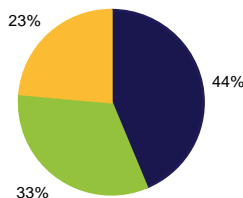
Skulle du kompetensutveckla dig inom ditt nuvarande yrke om arbetsgivaren bekostar det och du får göra det på arbetstid?

■ Ja ■ Nej ■ Tveksam/ vet ej

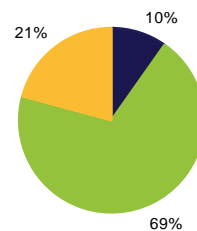
Skulle du kompetensutveckla dig inom ditt nuvarande yrke om arbetsgivaren bekostar det men du får göra det på din fritid?

■ Ja ■ Nej ■ Tveksam/ vet ej

Skulle du kompetensutveckla dig inom ditt nuvarande yrke om du får bekosta det själv och göra det på din fritid?

■ Ja ■ Nej ■ Tveksam/ vet ej

Många föredrar fysiska kurser

- Nära hälften föredrar att kompetensutveckla sig genom fysiska kurser eller utbildningar.
- Endast 17 procent föredrar att kompetensutveckla sig online.

Tidsbrist är det största hindret för kompetensutveckling

- Nästan åtta av tio menar att något hindrar dem från att kompetensutveckla sig inom ett nytt område.
- Över hälften av dessa anser att tidsbrist är det största hindret.

Sammanfattning med slutsatser

- De flesta känner till begreppet livslångt lärande och ser positivt på kompetensutveckling.
 - **Slutsats:** Bra grund för att nå ut med reflektioner kring livslångt lärande och kompetensutveckling.
- Få har dock funderat på om deras arbetsuppgifter kan komma att ersättas av en dator eller robot och detta är speciellt tydligt inom handeln.
 - **Slutsats:** Handeln är en bransch där det just nu pågår stora omställningar och det finns risk att arbetstagaren inte inser i tid att man är i behov av kompetensutveckling.
- Sju av tio har känt en önskan och/eller behov att förbättra sin digitala kompetens och fyra av tio har känt sig osäkra på om den egna digitala kompetensen är tillräckligt hög för ett nytt jobb.
- Den genomsnittlige arbetstagaren lägger 1-2 timmar på kompetensutveckling per månad, vilket är mindre än hälften av det arbetstagarna själva anser behövs, 3-5 timmar/månad.
- Fyra av tio har inte lagt någon tid alls på kompetensutveckling den senaste månaden och om det sker är det vanligast att kompetensutveckla sig någon eller några gånger per år.
 - **Slutsats:** På längre sikt kan detta få negativa konsekvenser, både för individen och samhället. Istället behövs en högre kontinuitet i kompetensutvecklingen.
- Sex av tio anser att de själva bär ansvaret för sin kompetensutveckling. Samtidigt är de flesta enbart villiga att kompetensutvecklas om det sker på arbetstid och bekostas av arbetsgivaren.
 - **Slutsats:** Även om många uppger att ansvaret för kompetensutveckling ligger hos dem själva så anser man att det är upp till arbetsgivaren att bekosta och avsätta tid till det.
- Majoriteten föredrar att kompetensutveckla sig genom fysiska kurser och endast 17 procent föredrar att göra det online. Samtidigt anses tidsbrist vara det största hindret för kompetensutveckling. Även kostnaden ses som ett hinder.
 - **Slutsats:** Fördelen med att kompetensutveckla sig online är att det oftast är mer flexibelt och kan vara billigare än fysiska kurser. Arbetstagare behöver således få upp ögonen för kompetensutveckling online och dess fördelar. Även de som erbjuder kompetensutveckling kan bli bättre inom detta område.